

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Høring - Godkjenning av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsavtaler mellom norske og utenlandske videregående skoler – Høringssvar

Utdanningsdirektoratet har innspill til punkt 5 om forslag til endringer når det gjelder studieopphold i utlandet for hele elevgrupper.

Til grunn for forslaget i punkt 5.2 fremgår bl.a. følgende:

Fordi opplegget er sosialt og faglig tilrettelagt av elevenes skole i Norge, samt at det er godkjent av fylkeskommunen som skoleeier, anses ordningen som kvalitetsmessig forsvarlig. Oppholdene ivaretar kravene i norske læreplaner, og elevene blir ikke forsinket i utdanningen som følge av utenlandsoppholdet.

Kommentar:

Utdanningsdirektoratet vil bemerke at godkjenning av slik utdanning for grupper av elever ikke er regulert i opplæringsloven med forskrifter. Forskrift til opplæringsloven § 1-16 omhandler kun godkjenning i etterkant og forhåndstilsagn knyttet til enkeltelever. Vi viser her også til rundskriv Udir-6-2012.

I sammen punkt fremgår det videre at:

Departementet foreslår derfor å stille krav om at skolene har rutiner for informasjon og for oppfølging av eventuelle problemer som skulle oppstå underveis i utlandsoppholdet. Dette er samme type krav som også er foreslått stilt til utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjon.

Fylkesmannen skal gjennom tilsyn påse at elevene får et utdanningstilbud i grunnopplæringen som er i samsvar med opplæringsloven, og skal dermed også føre tilsyn med disse studieoppholdene. Departementet mener likevel at det på grunn av at opplæringen finner sted i utlandet, er grunn til å tydeliggjøre og formulere visse krav for godkjenning for utdanningsstøtte, utover det at skolen har ansvaret for opplæringen. Kravene om informasjon i forkant og oppfølging underveis burde være selvsagte, og departementet har inntrykk av at mange skoler med godkjente samarbeidsprogram har en meget god tilrettelegging av utenlandsoppholdet.

Kommentar:

Det følger av forarbeidene til gjeldende § 1-2 i opplæringsloven, jf. Ot.prp. nr. 46. (1997-98) at det geografiske virkeområdet for loven ikke er lovfestet og at det da følger av alminnelige rettsprinsipper at loven gjelder i riket, men ikke for Svalbard, jf. § 2 i svalbardloven. Dette innebærer at opplæringsloven og dermed retten til videregående opplæring for ungdom gjelder for de som oppholder seg innenfor rikets geografiske grenser.

Ungdom som går på skole i utlandet har etter dette ingen rettigheter etter opplæringsloven med forskrifter. Tilsvarende har fylkeskommunen ingen plikter eller ansvar for disse elevene etter opplæringsloven. Derimot er det som nevnt ovenfor fastsatt en ordning om godkjenning av bl.a. utenlandsk opplæring i etterkant i forskrift til opplæringsloven § 1-16.

Departementet har via Utdanningsdirektoratet delegert tilsynsoppgaven etter opplæringsloven § 14-1 til fylkesmennene. Det fremgår her at «Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunane og fylkeskommunane oppfyller dei pliktene dei er pålagde i eller i medhald av opplæringslova kapittel 1-16 (kommunepliktene).» På bakgrunn av det ovennevnte legger Utdanningsdirektoratet til grunn at Fylkesmannen ikke fører tilsyn med hjemmel i § 14-1 med utdanningstilbud som ikke er regulert i opplæringsloven med forskrifter.

Etter søknad fra fylkeskommunen kan likevel departementet gi tillatelse til at fylkeskommunen kan stå ansvarlig for videregående opplæring i utlandet, jf. tredje ledd i § 1-2. Opplæringsloven vil da gjelde for opplæringen så langt departementet ikke har gjort unntak.

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Postadresse:
Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO
Besøksadresser:
Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no
Org.nr.:
NO 970 018 131

Bankgiro:
7694 05 10879
IBAN:
NO8876940510879
BIC/SWIFT
DNBANOKK